

Cumhuriyet Dönemi Romanı 1950-1980 / Dünya Edebiyatında Roman - 1

1. Beş gecenin uykusuzluğunu bir gecede ama yirmi saatlik, hiç değilse on beş saatlik bir gecede, ufak ufak harcadıktan sonra adam elbette zilzurna aç uyanır. Oysa önünde utanmaz suratlı koskoca bir gar! Koskoca bir "Strasbourg" yazısı! Bir lokanta düşünüyor. Sıcak bir çorba! Çevrede lokantaya özgü bir yer göremiyor. İnsanlar, unuttukları bir şeye yetişmek ya da hatırladıkları bir şeyden kaçmak için koşuyorlar. Yukarılara bakıyorsun yazılar, yazılar... Onların üstünde yüksek, yabancı bir gökyüzü...

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Mekân ayrıntılı bir şekilde betimlenmiştir.
B) "Utanmaz suratlı," "yabancı" sıfatları anlatıcının psikolojisini yansıtmaktadır.
C) Kendini bulunduğu ülkeye ait hissetmeyen bir kahraman söz konusudur.
D) Anlatım, olayın merkezinde bulunan bir anlatıcı tarafından gerçekleştirilmektedir.
E) Eksiltili ifadelerle yer verilmektedir.

2. Bir adamın, başka bir adamın evinin önüne ev yapmaya kanunda hakkı yoktur! Eğer Haceli senin evin önüne ev yaparsa seninkinin manzarası kapanacak. Haceli, evin altını ahır yapacak. Nereye atacak gübreyi? Her evin gübresi kendi ardına atılır. Haceli evi yaparsa ardı nere olacak? Tabii senin evin önü, Haceli'nin gübreligi! Çekilir mi bu, Kara Bayram? Sen çeksen bile köylü neye çeksin? Kim oluyor Deli Haceli, köy içine ev yapacak? Karataş'ın şerefi yok mu?

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Köyün ve köylünün gündelik yaşamı dile getirilmiştir.
B) Sözde soru cümlesi kullanılmıştır.
C) Soyut bir anlatım tercih edilerek idealler dile getirilmiştir.
D) Metin, yazıldığı dönemin sosyal gerçekliğiyle uyumludur.
E) Metinde günümüzde de karşılaşılabilecek bir çatışma söz konusudur.

3. Aşağıdakilerden hangisi farklı bir bakış açısıyla yazılmıştır?

- A) Akşam eve dönerken elimde önemli bir cümle, tartışmasız bir gerçek getirememiş olmak moral bozucuydu.
B) Ev işiyle Murtaza Ağa kendisi uğraşıyordu. Kasabanın en güzel evi çeltikçi Uzun Rahmet'indir. Uzun Rahmet evi geçen yıl yaptırdı.
C) Sazlıdere köyü, Okçuoğlu'nun altı bin dönümlük sahasının tam ortasında kalıyordu. Okçuoğlu bu yüzden bin beş yüz dönümlük bir tarlayı ekemediği gibi kesik sulama usulüyle ancak ruhsat alabiliyordu.
D) Köprünün üstüne müthiş bir kalabalık toplanmıştı. Hamza Dayı bunu anladı. Otomobili daha hızlı sürdü.
E) İbrahim Efendi'nin huzurlu bir hayatı vardı. Memlekette, kendisi gibi bolluk ve tokluk içinde bir zümrenin bulunduğu da bir gerçektir.

4. Yazarın ilk romanı Yozgat'ın Sekili kasabasında yaşadığı yıllarda köylülerin hayatlarına dair edindiği birikimleri yansıtmaktadır. Romanda artık iş göremez olmuş bir atın, sahibi tarafından doğaya (yılıkyaya) bırakılmasıyla birlikte yaşanan dramatik olaylar aktarılmıştır. Romanda ölüme salınan Dorukısrak'ın yaşama tutunmak için verdiği mücadeleye, Anadolu insanının hayata, doğaya ve hayvanlara bakış açısını yansıtan düşüncelerle birlikte anlatılmıştır.

Bu parçada sözü edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Abbas Sayar
B) Yaşar Kemal
C) Orhan Kemal
D) Kemal Tahir
E) Fakir Baykurt

5. Hayatı, onun gibi bir bütün olarak mütalaaya alıştım. Değişme, koordinasyon, çalışmanın tanzimi, zihniyet değişikliği, üst düşünce, ilmî zihniyet gibi tabirlerle konuşmaya, kendi isteksizliğime “zaruret”, “imkânsızlık” gibi adlar koymaya, Şark’la Garp arasında ölçsüz mukayeseler yapmaya, ciddiliğinden kendim de ürktüğüm hükümler vermeye başladım. Onun gibi insanlara “Acaba ne işe yarar?” diyen bir gözle bakıyor, hayatı kendi teknemde yoğuracağım bir hamur gibi görüyordum.

Bu parça ile ilgili aşağıdaki saptamalardan hangisi yanlıştır?

- A) Kahraman, çağın değişimlerine ve yeniliklerine zamanla uyum sağladığını ifade etmiştir.
B) Kahraman anlatıcının bakış açısıyla yazılan metinde yazar iç konuşmalara da yer vermiştir.
C) Batı kurumlarının, düşüncesinin ve biliminin yüzeysel bir şekilde anlaşılmasının yeterli olduğu tezi işlenmiştir.
D) Tema, Doğu-Batı çatışmasıdır.
E) Kahramanın anlatımlarından yola çıkılarak insanın değişimlere çıkarıcı biçimde ayak uydurmasının eleştirildiği söylenebilir.

6. Derse girmeyeceğim. Habersiz derse girmeyişim, sekreteri şaşırtır. Dersimin olduğu saatte çocukları koridorda dolaşırken görür. “Aysel Hanım gelmedi.” derler. Sevinirler. Ölmüş olduğum, kimsenin aklına gelmez. Sekreter belki eve telefon eder. Sonra, daha sonraki günler neler olur? Hiç öğrenemeyeceğim nasıl olsa. Burada yatıyorum işte. Ölümün tamamlanmasını bekliyorum.

“Yeni bir kuşak doğuyor!” Bizim çocukluğumuz için böyle denirdi. Böyle bir doğumun ayrı bir sorumluluğu vardır.

Oda gittikçe ısınıyor. Perdelerin gerisine gün vurmuş olmalı. Saat kaç acaba? Sekiz, dokuz, belki de on...

Bu metinde geçen olayların zamanıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Anlatıcının konuştuğu bölümler geçmiş, an ve gelecek öğelerinden sadece birinin kullanılmasıyla devam etmektedir.
B) Bilinç, geçmişe ve geleceğe yönelik anımsamalarında sürekli andan sapsmalar yapmaktadır.
C) Anlatıcının zamanı tahmin etmeye çalıştığı cümle, anlatıcının bilincinin nesnel zamandan kopmaya başladığının da ifadesidir.
D) Aysel’in bilincinde, geçmişe dair anılar, an ve geleceğe dair tasarılar bir arada akmaktadır.
E) Üçüncü paragraf dış dünyanın algılanışıyla ilgili şimdiki zamanı belirten kısa bir cümleyle başlar ve bir tahminle devam eder.

7. Ernest Hemingway’in 1929 yılında kaleme aldığı romanıdır. Romanda anlatılan olaylar I. Dünya Savaşı sırasında geçmektedir. 1915 yılının sonbaharında İtalyan ordusu, Avusturya ve Almanya orduları karşısında çetin bir muharebe vermektedir. Eserde İtalyan ambulans birliğinde çalışan ve genç bir Amerikalı olan Teğmen Frederic Henry ile İngiliz hemşire Catherine Barkley’in savaşın ortasında hem kendi sevgi dolu dünyalarını, hem de savaşın her şeyi yerle bir eden acımasız dünyasını yaşamaları anlatılır.

Bu parçada özeti verilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gün Olur Asra Bedel
B) Silahlara Veda
C) Savaş ve Barış
D) Geride Kalanlar
E) Yorgun Savaşçı

8. Hayatımdaki buna benzer sarsıntılardan her biri, sonunda bana yeni bir şey kazandırdı, bunu yadsıyamam; özgürlükten, ustan, derinlikten yana; öte yandan yalnızlıktan, anlaşılmazlıktan, soğukluktan yana bir kazanım. Burjuvazi açısından bakıldığında, bir sarsıntıdan öbürüne akıp giden yaşamım sürekli bir iniş oluşturdu; normalden, izin verildikten, sağlıklıdan giderek uzaklaştı. Yıllar geçtikçe mesleğim, ailem, vatanım elimden çıkıp gitti. Her türlü sosyal ilişkinin dışında aldım soluğu; kimse tarafından sevilmeyen, pek çok kişinin kuşkuyla baktığı, kamuoyu ve ahlakıyla sürekli ve amansız çatışma içinde tek başına biri olup çıktım. Eskisi gibi burjuvazinin çizdiği sınırlar içinde yaşasam bile tüm duygu ve düşüncelerimle bu dünyanın ortasında yine de bir yabancıya dönüştüm.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bireyin toplum içindeki yalnızlığını, ait olamama duygusunu işlemektedir.
B) Kişilsiz ve yüzeysel yaşama ayak uyduramayan bir kahramandan söz edilmektedir.
C) Dil, düşünce ve anlatım açısından, yazıldığı dönemin edebî geleneğinin izlerini taşımaktadır.
D) Bilinç akışı yöntemiyle kahramanın psikolojisi gözler önüne serilmektedir.
E) Anlatıcının, eleştirdiği sosyal sınıfın yaşamından uzak kalmadığı gözlenmektedir.

